

maa de vel siges at spærre Adgangen til Afgørelse ved Krig i Fremtiden, men de fastslaaer ikke samtidig den absolutte Forpligtelse til at ende en Strid ved den ene eller den anden Art af fredelig Afgørelse. De er altsaa mere begrænsede baade i Omfang og i Indhold, selv om Begrænsningen i Indhold maaske ikke er af saa overvættets stor praktisk Betydning. Men saa begrænsede disse Aftaler end kan være, kan det jo ikke bestrides, at de bringer det, som man under disse mange Forhandlinger saa hyppigt har kaldt den moralske Afrustning, bringer den i hvert Tilfælde for de Staters Vedkommende, hvor Vanskeligheden var allerstørst. Ingen kan betvivle, at Vilkaarene med Hensyn til Staternes indbyrdes Forhold er afgørende forskellige for Vesteuropas og Mellemuropas Vedkommende i dette Øjeblik, sammenlignet med Vilkaarene, saaledes som de var, da vi førte Forhandlingen her i Tinget i Fjor. Det er en Forandring, som synes mig at kunne danne et naturligt og rimeligt Udgangspunkt for, at man fra Partiet Venstres Side for Alvor kunde tage det Spørgsmaal op, om Tiden nu ikke var inde til at skride til en rolig Forhandling med Flertallet i dette Ting om en Nyordning af dansk Militærvæsen.

Nu siger ganske vist ærede Medlemmer — den ærede Ordfører for Partiet Venstre har sagt det, og den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti har sagt det meget stærkere —, at det forslaaer ikke med Vesteuropa og Mellemuropa, thi tilbage er Forholdet til Rusland, og man understreger dér skarpt dette, at Rusland staar i et udtalt Modsetningsforhold til England. Jeg tror, det var i denne Forbindelse, den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti sagde, at naar Locarno-Aftalerne overhovedet var kommet i Stand, saa var vel en Hovedgrund dertil, at de to store Kolonimagter fandt det fornødent paa Grund af den Uro, som hersker ude i den øvrige Verden. Jeg tror, den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti har megen Ret i denne Udtalelse. Det har sikkert været en af de Bevæggrunde, der muliggjorde Aftalerne i Locarno. Ved Siden deraf har dog utvivlsomt ogsaa i meget betydelig Grad baade i Frankrig og i England den meget væsentlige Ting virket, at man i de to Lande har en overordentlig stærk Følelse af en særdeles vanskelig økonomisk Situation og en dertil knyttet meget vanskelig social Stilling, en stærk Spænding i Forholdet mellem de for-

skellige Folkelag i de paagældende Lande. Dette har været medvirkende til, at Frankrig og England har været villige til at træffe disse Aftaler, og tilsvarende Grunde har saa sikkert som noget i Verden øvet afgørende Indflydelse i Tyskland.

Jeg nærer heller ikke Tvivl om, at det ærede Medlem har Ret, naar han siger, at fra disse Locarno-Aftaler gaar en Tanke til — Europas forenede Stater, sagde han, det er maaske et stort Ord —, men til en Samvirken mellem Europas Stater ogsaa paa det økonomiske Omraade, der kan gøre det muligt for Europa efter at være blevet gældbundet i Stedet for at være den Verdensdel, der havde Penge til gode, efter i mange Henseender at være økonomisk svækket, dog at kunne hævde sin Stilling ved at skabe økonomiske Aftaler indenfor Europas Omraade, som kan stille det nogenlunde jævnbyrdigt med den store amerikanske Stat, hvor der vel findes Toldgrænser ved Verdensdelens Grænser, men ikke Toldgrænser indenfor et Omraade, der er af Størrelse som Europa og har en overvættets stærk økonomisk Udvikling.

Imidlertid har denne stærke Baggrund for Aftalerne i Locarno medført en glædelig Ting, som den ærede Ordfører for Partiet Venstre pegede paa. Bag Genève-Aftalerne i Fjor, maatte man vel erkende, stod i Frankrig i det væsentlige den Halvdelen af Befolkningen, der havde stemt til Venstre ved det foregaaende Valg, eller en noget større Part af Folket end Halvparten, og i England stod bag disse Aftaler Arbejderpartiet og det liberale Parti. Bag de Aftaler, som nu slutes, staar for Englands Vedkommende alle de tre store Partier; i Frankrig møder Aftalerne kun Modstand fra bestemte, ganske yderliggaaende Fløje, de to store Retninger, som i Frankrig kæmper om Magten, staar sammen om Ønskeligheden af at gennemføre disse Aftaler. Og ikke mindre Betydning vil jeg for min Del tillægge, at den tilsvarende Tilstand findes for Tysklands Vedkommende. I Virkeligheden har det vist været vanskeligere at faa Tyskland med til de trufne Aftaler, end det har været at faa nogen af de andre Parter med, og det er jo overmaade glædeligt, at bag disse Aftaler staar nu i Tyskland ikke blot venstre Side af Rigsdagen, men hele den Del af de tyske Partier, som man vil kunne betegne som den moderat-konservative. Om de alle sammen staar der med samme Begejstring, med samme inderlige Overbevisning om, at dette skal føre videre og videre